

Greening Cities

Povzetek osnutka akcijskega načrta za ozelenitev mest

Različica z dne 5. junija 2024

A. Povzetek

Tematsko partnerstvo za ozelenitev mest se osredotoča na **zeleno infrastrukturo v urbanih območjih**. Partnerstvo je pomembno za reševanje težav in potreb mest vseh velikosti glede ohranjanja biotske raznovrstnosti in prilagajanja podnebnim spremembam. Partnerstvo usklajuje cilje mest, da zagotavljajo državljanom boljše okolje, čist zrak in boljšo vključenost.

V zvezi s tem je cilj partnerstva prispevati k zeleni infrastrukturi na lokalni, regionalni/nacionalni in EU ravni, vključno z povezavami/razmišljanji o določbah člena 8 iz predloga zakona o obnovi narave, preko:

1. zagotavljanja znanja (metodologije, smernice, kazalniki) za uvajanje konkretnih rešitev zelene infrastrukture (ZI) na ravni mest in na nacionalni ravni;
2. krepitev vključevanja zelene infrastrukture (ZI) v urbano dimenzijo prihajajočih politik EU in drugih sektorskih politik;

Partnerstvo za ozelenitev mest sestavlja 29 članov, vključno z 10 mesti, 2 regijama in 3 nacionalnimi oblastmi. Partnerstvo je bilo odobreno oktobra 2022, začelo je delovati decembra istega leta in naj bi svoje delo zaključilo do konca leta 2025. Za razvoj svojega akcijskega načrta je partnerstvo uporabilo študijo Ex-Ante ocene kot osnovo, strukturiralo svoje delo v štiri delovne skupine (DS), osredotočene na financiranje, sistem kazalnikov, metodologijo za kvantificiranje povpraševanja po zeleni infrastrukturi in načrte za obnovo urbane narave.

Vsa partnerstva UAEU si prizadevajo prispevati k boljšemu znanju, boljšemu financiranju in boljšemu urejanju z uporabo procesov sodelovanja na več ravneh in z več deležniki na ravni EU.

Miro

Board

Infographic:

https://miro.com/app/board/uXjVKCXnHxE=/?share_link_id=993284264210

B. Povzetek ukrepov

Ukrep 1

Potreba po zeleni infrastrukturi: Metodologija za kvantificiranje povpraševanja po zeleni infrastrukturi na lokalni ravni

Kratek opis: Ukrep bo razvil celovito metodologijo, ki bo občinam pomagala kvantificirati njihovo povpraševanje po urbani zeleni infrastrukturi. Ta metodologija služi kot dvojni namen: (1) reševanje potreb po prilagajanju na podnebne spremembe ob hkratnem izboljšanju biotske raznovrstnosti in (2) zagotavljanje dokazov za utemeljitev izvedbe zelene infrastrukture.

Glavni cilji:

- Ustvariti orodje, ki temelji na dokazih in občinam omogoča določitev in kvantifikacijo povpraševanja po zeleni infrastrukturi.
- Vključiti metodologijo v procese urbanističnega načrtovanja tako za obstoječe kot nove urbane razvojne projekte.
- Zagotoviti, da metodologija podpira zakonodajo in politike EU, kar bo omogočilo nadaljnje naložbe in projekte.

Izziv:

Glavni izziv, ki ga ukrep naslavlja, je pomanjkanje standardizirane, na dokazih temelječe metodologije za kvantificiranje povpraševanja po zeleni infrastrukturi na lokalni ravni. Ta vrzel otežuje občinam načrtovanje in izvajanje projektov zelene infrastrukture, kar vpliva na prizadevanja za prilagajanje na podnebne spremembe in izboljšanje biotske raznovrstnosti. Ukrep odgovarja na potrebo po natančnih, kvantificiranih podatkih za podporo naložbam v urbano zeleno infrastrukturo, kar prinaša več okoljskih, socialnih in ekonomskih koristi.

Output: Celovit vodnik ali priročnik, ki ga lahko občine uporabijo za kvantifikacijo svojega povpraševanja po zeleni infrastrukturi. To orodje bo podpiralo urbanistične načrtovalske procese in utemeljevanje projektov zelene infrastrukture, kar bo zagotovilo doseganje ciljev prilagajanja na podnebne spremembe in biotske raznovrstnosti.

Strategija izvedbe*:

Faza 1: Pregled obstoječih metodologij in kazalnikov (Q2 2024).

Faza 2: Razvoj in validacija nove metodologije s pomočjo deležnikov (Q3 2024 - Q2 2025).

Faza 3: Zaključek in razširjanje metodologije (Q3 2025 - Q4 2025).

*Izvedbo ukrepa bo podprl program sodelovanja ESPON.

Datum zaključka: 31.12.2025

Ukrep 2

Sistemi kazalniki za ocenjevanje načrtov urbane narave

Kratek opis:

Ukrep bo razvil sistem kazalnikov, ki spodbuja primerljivost med državami članicami EU in lokalnimi oblastmi za merjenje in spremljanje napredka pri ozelenitvi mest. Vključeval bo več tematskih področij ocenjevanja, niz skupnih obveznih in prostovoljnih kazalnikov ter bo opredelil metodologijo za njihovo merjenje.

Glavni cilji:

- Razviti kazalnike za ocenjevanje razvoja urbane zelene infrastrukture.
- Ustvariti skupne obvezne in prostovoljne kazalnike za merjenje in spremljanje načrtov urbane narave.
- Pripraviti metodologijo za merjenje teh kazalnikov, ki zagotavlja standardizacijo in primerljivost med mesti.

Izziv:

Glavni izziv je pomanjkanje standardiziranega sistema za merjenje in primerjavo prizadevanj za ozelenitev mest med različnimi mesti in državami članicami. Ta vrzel otežuje spremljanje napredka in izvajanje učinkovitih politik urbane narave, kot so načrti urbane narave, strategija zelene infrastrukture, strategija za prilagajanje podnebnim spremembam in druge. Ukrep naslavlja potrebo po usklajenem sistemu kazalnikov, ki podpira oblikovanje politik na podlagi dokazov in izboljšuje urbano biotsko raznovrstnost ter obnovo ekosistemov.

Output: Celovit sistem kazalnikov, vključno z metodološkim dodatkom, za ocenjevanje načrtov urbane narave. Ta sistem bo dokumentiran v priročniku in podprt z večpredstavnostnimi gradivi za razširjanje.

Strategija izvedbe:

Faza 1: Začetna različica sistema kazalnikov (Q1 2025) Izvedba pregleda literature, analiza rezultatov anket in posvetovanje s strokovnjaki. Razvoj prvega predloga sistema kazalnikov.

Faza 2: Skupno ustvarjanje in posvetovanje (Q2 2025 - Q3 2025) Izvedba delavnic in intervjujev z deležniki in mesti. Izboljšava in validacija sistema kazalnikov na podlagi povratnih informacij.

Faza 3: Komunikacija in razširjanje (Q4 2025) Organizacija dogodkov za razširjanje in promocija večpredstavnostnih gradiv. Predložitev končnega predloga sistema kazalnikov in metodološkega dodatka.

Datum zaključka: 31.12.2025

Ukrep 3

Doseganje pomembnih ciljev ozelenitve mest

Kratek opis: Ukrep bo zagotovil smernice za nacionalne, regionalne in lokalne oblasti o tem, kako doseči cilje ozelenitve mest, jim pomagal premagovati ključne izzive, se učiti iz najboljših praks drugih in ponujal nasvete za razvoj in izvajanje njihovih načrtov urbane narave. Poleg tega bo razvil priporočila in spodbujal vzpostavitev zakonodajnega okvira na ravni EU za zelene površine v mestih, da bi ustavili izgubo zelene infrastrukture in spodbujali njen stalni porast v prihodnosti.

Glavni cilji:

- Razviti smernice za pomoč nacionalnim, regionalnim in lokalnim oblastem pri doseganju ciljev ozelenitve mest.
- Omogočiti lokalnim oblastem boljše razumevanje zadovoljivih ravni zelene infrastrukture, ki bi si jih morale prizadevati doseči.
- Spodbujati vzpostavitev zakonodajnega okvira na ravni EU za zelene površine v mestih.
- Podpreti izvajanje strategije EU za biotsko raznovrstnost do leta 2030 in globalnega okvira za biotsko raznovrstnost.

Izziv:

Mestna območja se soočajo z izzivom izgube zelenih površin, ki so ključne za prilagajanje na podnebne spremembe, biotsko raznovrstnost in dobro počutje prebivalcev. Strategija EU za biotsko raznovrstnost in predlagani zakon o obnovi narave poudarjata potrebo po ozelenitvi mest, vendar številnim lokalnim oblastem primanjkuje usklajenih pristopov in učinkovitih strategij izvajanja. Ukrep naslavlja potrebo po standardiziranih smernicah in zakonodajni podpori za izboljšanje zelenih površin in zelene infrastrukture v mestih.

Output:

Celovit priročnik, ki zagotavlja smernice za postavljanje in doseganje ciljev ozelenitve mest, ilustriran s študijami primerov in najboljšimi praksami. Prav tako bodo izdelana priporočila za zakonodajni okvir na ravni EU za zelene površine v mestih.

Strategija izvedbe:

Faza 1: Razvoj smernic (Q4 2024) Raziskava študij primerov, najboljših praks in rezultatov anket; izvedba delavnic in posvetovanj s strokovnjaki in deležniki; priprava in izpopolnitev priročnika na podlagi povratnih informacij.

Faza 2: Spodbujanje zakonodajnega okvira (Q1 2025 - Q1 2026) Raziskava in analiza obstoječih zakonodajnih okvirov; izvedba delavnic in razprav za raziskovanje zakonodajnih možnosti; razvoj priporočil in stališč; razširjanje ugotovitev in spodbujanje razprav med deležniki.

Datum zaključka: 31.01.2026

Ukrep 4

Krepitev strukturnega financiranja za urbano zeleno infrastrukturo

Kratek opis: Ukrep bo priporočil namensko dodeljevanje sredstev v prihodnjih nacionalnih pravilnikih o financiranju za naložbe v zeleno infrastrukturo in njeno vzdrževanje, s poudarkom na Evropskem skladu za regionalni razvoj (ESRR) in Kohezijskem skladu za naslednje finančno obdobje EU (2028-2034). Poleg tega bo ustvaril orodje za enostaven dostop do informacij o razpoložljivem financiranju za zeleno infrastrukturo.

Glavni cilji:

- Priporočiti namensko dodeljevanje sredstev za zeleno infrastrukturo v okviru ESRR in Kohezijskega sklada za finančno obdobje EU 2028-2034.
- Olajšati dostop do informacij o priložnostih za financiranje zelene infrastrukture v EU preko orodja za enostaven dostop.
- Povečati razpoložljivost strukturnih sredstev za zeleno infrastrukturo in izboljšati postopek financiranja za občine.

Izziv:

Mestna območja potrebujejo večjo odpornost na podnebne spremembe in boljšo kakovost življenja skozi zeleno infrastrukturo. Vendar pa financiranje za ozelenitev mest in vzdrževanje ostaja nezadostno, razdrobljeno in težko dostopno. Trenutna sredstva EU ne dajejo prednosti zeleni infrastrukturi, kar jo postavlja na nižjo prioriteto za lokalne oblasti. Poleg tega kompleksnost finančnih priložnosti in birokratske ovire še dodatno otežujejo učinkovite naložbe in vzdrževanje zelene infrastrukture.

Output:

Stališče s formalnima priporočiloma:

1. Namensko dodeljevanje vsaj 25 % sredstev za trajnostni urbani razvoj v okviru ESRR in Kohezijskega sklada za zeleno infrastrukturo.
2. Ustvarjanje orodja za enostaven dostop, ki konsolidira informacije o priložnostih za financiranje zelene infrastrukture v EU.

Strategija izvedbe:

Faza 1: Razvoj stališča (junij - december 2024) Osnutek stališča s pomočjo deležnikov in strokovnjakov; izvedba participativnih srečanj z GD Regio in drugimi ravnmi upravljanja; zaključek stališča s povratnimi informacijami ključnih partnerjev.

Faza 2: Gradnja koalicije in razširjanje (september 2024 - junij 2025) Vzpostavitev koalicije partnerjev znotraj struktur EU in med evropskimi mesti; promocija stališča in zbiranje podpore med poljskim predsedovanjem EU Svetu; organizacija dogodkov in delavnic za razširjanje informacij in pridobivanje podpore deležnikov.

Datum zaključka: 31.12.2024

Ukrep 5

Izboljšanje uporabe inovativnega financiranja s strani mestnih oblasti za ozelenitev mest

Kratek opis:

Ta ukrep identificira in deli znanje o najboljših praksah glede inovativnega financiranja za podporo urbani zeleni infrastrukturi. Osredotoča se na tri glavna področja: (1) javno-zasebna partnerstva (JZP), (2) dolžniški instrumenti, kot so zelene obveznice in posojila iz Sklada za financiranje naravnega kapitala (NCF), ter (3) dolgoročne finančne konstrukcije za financiranje projektov zelene infrastrukture in stroškov vzdrževanja.

Glavni cilji:

- Prepoznati dobre in slabe prakse pri JZP za projekte zelene infrastrukture.
- Preučiti uporabo dolžniških instrumentov, kot so zelene obveznice in posojila iz NCF.
- Osredotočiti se na dolgoročne finančne strategije za financiranje in vzdrževanje projektov zelene infrastrukture.

Izziv: Čeprav se naložbe v zeleno infrastrukturo povečujejo, obstaja velika potreba po inovativnih mehanizmih financiranja za izboljšanje prizadevanj za ozelenitev mest. Javna sredstva sama po sebi niso zadostna za izpolnitev finančnih zahtev velikih projektov zelene infrastrukture. Mnoga mesta se soočajo s težavami pri vzpostavljanju učinkovitih JZP in dostopu do dolžniških instrumentov zaradi zaznanih tveganj, negotovih donosov in regulativnih izzivov. Poleg tega dolgoročni stroški vzdrževanja predstavljajo pomembno finančno breme.

Output: Knjižica o inovativnem financiranju za zeleno infrastrukturo, ki vsebuje dobre in slabe prakse pri JZP, financiranju z dolžniškimi instrumenti in dolgoročnih finančnih strategijah. Ta knjižica bo služila kot vodnik za mestne oblasti za navdih pri raziskovanju alternativnih možnosti financiranja za projekte zelene infrastrukture.

Strategija izvedbe:

Faza 1: Ankete in zbiranje podatkov (april - avgust 2024) Razvoj ankete, osredotočene na JZP, dolžniške instrumente in dolgoročne finančne strategije; identifikacija in vzpostavitev stikov z mesti in zasebnimi vlagatelji za zbiranje podatkov.

Faza 2: Analiza in dokumentacija (september - oktober 2024) Izvedba spletnega srečanja za razpravo o preliminarnih ugotovitvah z deležniki, vključno z Evropsko investicijsko banko (EIB) in mesti; analiza rezultatov ankete za ustvarjanje celovitega dokumenta, ki podrobno opisuje dobre in slabe prakse pri inovativnem financiranju za zeleno infrastrukturo.

Faza 3: Razširjanje (november - december 2024) Zaključek in prevod dokumenta v navdihujočo knjižico; promocija knjižice preko Portica, na osebnih konferencah in spletnih srečanjih z nacionalnimi in mednarodnimi deležniki; zagotavljanje široke razširjenosti med mesti.

Datum zaključka: 31.12.2024

Ta publikacija je podprta s strani Evropske urbane pobude, ki prejema sredstva EU za podporo Urbani agendi za EU v imenu Evropske komisije za obdobje 2021-2027.

Izjava o omejitvi odgovornosti:

*** Amsterdamski pakt navaja, da se Akcijski načrt 'lahko šteje za ne zavezujočega'. Zato predstavljeni ukrepi v tem Akcijskem načrtu niso obvezni. *** (poglavje 4, člen 19.)

Avtorji: Partnerstvo za ozelenitev mest

Povzetek Akcijskega načrta pripravljen v: junij 2024

Informacije in stališča v tem dokumentu so stališča avtorjev in ne odražajo nujno uradnega mnenja Evropske komisije. Komisija ne jamči za točnost podatkov, vključenih v ta dokument. Niti Komisija niti katera koli oseba, ki deluje v imenu Komisije, ne more biti odgovorna za uporabo informacij, vsebovanih v tem dokumentu.

© Evropska unija, 2024

Ponovna uporaba je dovoljena, če je vir priznan. Politika ponovne uporabe dokumentov Evropske komisije je urejena z Odločbo 2011/833/EU (UL L 330, 14.12.2011, str. 39).

Dokumenti Evropske komisije so urejeni z Odločbo 2011/833/EU (UL L 330, 14.12.2011, str. 39).

Fotografije in grafike v tej publikaciji so pod avtorsko pravico EU in drugih strank. Za vsako uporabo ali reprodukcijo fotografij ali grafik, ki niso pod avtorsko pravico EU, je treba pridobiti dovoljenje neposredno od imetnikov avtorskih pravic.

Kontakt: urbanagenda@urban-initiative.eu